

Forfatter: Pram, Christen Henriksen

Titel: BREV TIL: von Warnstedt, Hans Wilhelm FRA: Pram, Christen Henriksen (1789)

Citation: Pram, Christen Henriksen: "BREV TIL: von Warnstedt, Hans Wilhelm FRA: Pram, Christen Henriksen (1789)", i *Breve fra C. H. Pram til H. W. von Warnstedt og Skuespildirektionen 1778-1791*, Det Hoffensbergske Etabl., s. 21. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991717-000-shoot-L0019917170000014.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Breve fra C. H. Pram til H. W. von Warnstedt og Skuespildirektionen 1778-1791

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

(Fra 1789).

Ædle Velynder og Velgjører.

Aarsagen, hvi jeg forleden Dag bad D. H. om Sin og om at skaffe mig de øvrige Skuespil-Directeurs¹⁾ Minde til at lade s. 22 trykke min Opera *Olindo og Sophronia*¹⁾, var, at jeg ved Publici Dom kunde komme i Erfaring, om enten det er saa. som det lader, at Capelmesteren Herr Schulz²⁾ enten slet ikke eller dog kun efter en alt for lang Deliberation skulde kunne beslutte at sætte Musik dertil, efter at det af Directionen 1785 eller 1786, da det efter Begjæring var skrevet, var bleven antaget, ja til Bekræftelse paa Antagelsen betalt med 200 rdl, eller ej. At Naumann³⁾ ikke satte Musik dertil, kan ingen for uden Skjæbnen, som vilde, at Jomfrue Biehl skulde komme mig i Forkiøbet og at, denne med saa megen Ret yndede og berømte Componist kom bort, inden han her fik componeret meere. At man gav et Arbeid af min Ven Thaarup⁴⁾ Fortrinnet til at give Hr. Schulz, som i Naumanns Sted kom herind, noget at gjøre sig kiendt at vort Publicum med, kunde jeg saa meget mindre have imod, som jeg fra først af, sandt at sige, ikke brændte af Længsel efter at s. 23 celebreres af en Mand af den, efter Forlydende, mere kunstrigtige end behagelige Kirnbergerske¹⁾ Skole; for Resten var Thaarups Udkast af vor egen Historie og efter en af vor Suhms Mesterarbejder; det blev og saa tidlig begyndt, at denne Digter, om Sygdom og mellemløbne Omstændigheder ej havde hindret det, vilde have udarbejdet sit Udkast saaledes, som man kunde vente det af ham. — Nu fik jeg paa en Gang at vide, at Thaarups Arbejde var forkastet som ej betids nok fuldfærdigt og at Hr. Schulz havde valgt et andet — ikke mit — men et Udkast af min endnu fortroligere Ven, Baggesen²⁾.

Jeg har aldrig havt større Indbildning om mine Digtortalenter end at jeg uden Krænkelser vilde have anseet det, om Skuespil Directionen havde forkastet min Opera, da jeg indleverede den. Saa mange brave Mænd have gjort mislykkede Forsøg paa at skrive Skuespil, at jeg derved meget godt kunde trøstet mig for dette Vanheld, hvilket da desuden var blevet ubekjendt; men nu havde Skuespil Directionen antaget og betalt mit Arbeid og allene en fremmed Componist Hr. Schulz af Reinsberg havde forkastet det; forkastet det uden at lade mig nogen af hans Forkastelses Grunde vide; forkastet det uden at værdige mig et eeneste Forslag til Forandring eller Lemping efter Musikens Tarv, det eeneste, han maa give sig af med at dømme om. Hr. Schulz havde forkastet det, en Mand, som jeg aldrig troede, jeg i mit Arbejds Bedømmelse havde med at gjøre, hvis Dom jeg aldrig havde underkastet mig; han havde forkastet det, ikke for et andet, som var erkjendt bedre og beqvemmere end mit, men for et Udkast, for et Forsæt af en anden til at skrive en Opera³⁾ i Stedet for min.

s. 24 Dette forekom mig at være en Myndighed og en Ringeagtelse for mit Arbeid saavel som og for Skuespildirectionens Dom, der havde antaget det, der paalagde mig at indhente en for Bestemmelsen af mit Stykkes Værd mere afgjørende Dom end Hr. Schulzes, som uagtet hans ypperlige Musik til den slette Aline¹⁾ dog vel kunde fejle i sin Dom over et dansk Drama.

Derfor bad jeg om Directionens Minde til at lade min Opera trykke. D. H. sagde mig, at man endnu vilde engang gjøre Brug deraf, at Hr. Schulz skulde sætte Musik dertil og at man derfor helst saae, at det blev utrykt. — Men bag efter beretter Baggesen mig til sin fuldkomne Retfærdiggjørelse i Henseende til alt dette, at han ej har lovet Hr. Schulz at forfatte ham nogen Opera, førend Hr. Schulz paa det bestemteste, tvertimod hans Overtalelser, havde erklæret, at han aldrig vilde befatte sig med min *Olindo og Sophronia*.

Min Dom, min Overbeviisning om Værdien af alt, hvad Baggesen foretager sig som Digter, er D. H., er de fleeste af Skuespildirectionens Medlemmer, bekjendt nok til at man vil troe mig, naar jeg forsikkrer, at jeg venter af Baggesen meere end nogen anden, at han ej allene meget langt vil overgaae mig i mit Forsøg, men meget meere endog enhver, der siden Quinault²⁾ i dette Slags har skrevet for Skuepladsen. Høyst rimeligt finder jeg det, at hans nærværende Arbeid vil opfylde denne Forventning, men afgjort finder jeg det ikke, førend jeg eller dog nogen anden faar seet Stykket, førend det existerer, og haardt finder jeg det, at hans eller nogens Udkast aldeles ubeseet tildømmes Fortrinnet for mit fuldendte Arbeid. Publicum, hvoraf mange s. 25 veed, at jeg af Tassos fortræffelige Fortælling har forfattet en Opera og faaet den betalt, vil troe, at jeg har paasmurt Theatret en alt for elendig Tingest og tyvagtigen tilsneget mig Betalingen derfor, naar det mærkes, at ej allene ethvert Arbeid foredrages dette af mig, men at Hr. Schulz kan endog give en andens Forsæt at skrive en Opera Fortrinnet for den, jeg alt har skrevet og faaet betalt.

Baggesen kjender jeg heri uskyldig. Han har troet, at Hr. Schulz gjennem Directionen vel havde gjort rede for, hvi han ej satte Musik til min *Olindo og Sophronia*, og han gav efter for en Mands Bøn, der er hans Ven. Directionen kan heller ingen Skyld have i den Fortrydelse, jeg maa føle over Hr. Schulzes Adfærd. Den vidste, at det var Baggesens Arbeid, der sattes af Hr. Schulz i mit Arbejds Sted; den maatte troe, at dette var aftalt mellem Baggesen og mig, da han som bekjendt er hver Dag i mit Huus og er fra fleere Aar tilbage min fortroligste Ven, hvilket enhver af Directionens Lemmer ved vor fælles Tale om hinanden noksom har erfaret; man kan og vel have formodet, at Hr. Schulz, som kjender mig og undertiden besøger mig, havde selv meldt mig Forkastelsen af mit Stykke paa een af den Million Maader, hvorpaa sligt kan skee uden Fornærmelse.

Det er tolv Aar, siden De, ædle Velynder og sande Velgjører, begyndte af mig at fortjene dette Navn. At jeg

med mine lever og har Udsigt til fremdeles at leve, at jeg nyder nogle Godes Agtelse — alt skylder jeg Dem. De hører nødig min Tak. De maae nu høre den. Det skal, om mueligt, blive den eeneste Ubehagelighed, jeg forvolder Dem fra den Tid, jeg har lært at kjende Dem og det, jeg skylder Dem. Jeg har derfor ej, førend jeg nu finder det uundgaaeligt, villet besvære Dem med min ærgerlige Betragtning over denne Historie. Men, da jeg nu finder det aldeles nødvendigt for min Ære at lægge min Opera for Publicum, da Hr. Schulz ikke vil befatte sig med den, og Directionen selv altsaa ikke kan skaffe den forestillet, i det mindste ikke med Musik af Hr. Schulz, som jeg nu og hjerteligen skal frabede mig; da Directionen synes mig ligesaameget s. 26 fornærmet som jeg ved denne Hr. Schulzes Fremgangsmaade, saa maae jeg herved gjentage min Bøn om Deres Minde, om hvis Erholdelse jeg ikke bør tvivle, som og om at De vil forskaffe mig de øvrige Directeurers til at lade min Opera trykke, saasom jeg nødig vil undvære dette Samtykke, men, om jeg end ikke er saa lykkelig at erholde det, dog maa lade min Opera trykke i denne Maanedes Hefte af Maanedsskrivtet Minerva.

Behøves der i Directionens Samling noget skriftligt fra mig til denne Resolutions Erholdelse, da hav den Godhed der at fremlægge dette mit Brev. Jeg ønsker dette saa meget meere, som jeg derved faaer Lejlighed til dog saavidt at gjøre offentlig min taknemmelige Følelse af, hvad jeg skylder Dem og den Ærbødighed, hvormed jeg altid skal gjøre mig Ære af at vise, hvor aldeles jeg er etc.